

РЕШЕНИЕ

№ 26685

гр. София, 07.08.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 53 състав, в
публично заседание на 15.07.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Полина Величкова

при участието на секретаря Валентина Христова, като разгледа дело номер **5105** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 126 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във вр. с чл. 68 от Закона за защита от дискриминация /ЗЗДискр./

Образувано по жалба от министъра на образованието и науката, както и от Министерството на образованието и науката, депозирана от юрк. Т., против Решение № 97/ 13. 03. 2025 г. на Комисията за защита от дискриминация, петчленен разширен заседателен състав, постановено по пр. № 15/ 2024 г. по описа на Комисията за защита от дискриминация, с което

I. УСТАНОВЯВА, че министърът на образованието и науката, в качеството му на ръководител на Министерството на образованието и науката, е допуснал към процесния период бездействие и неиздаване на указания за прилагане на Анекс Д01-192/10.08.2023 г. към КТД 01- 269/06. 12. 2022 г., с които указания са въведени съответни критерии за определена група лица, на които следва да им бъде увеличен размерът на основното трудово възнаграждение, изплащано със задна дата, с което **Е СЪЗДАЛ ПРЕДПОСТАВКИ** за нарушение на чл. 4, ал. 3 от ЗЗДискр. във вр. с чл. 4, ал. 1 на ЗЗДискр. съгласно защитените по чл. 4, ал. 1 признаци „лично положение“ и „възраст“ спрямо жалбоподателката Д. Х. Д..

II. ПРЕПОРЪЧВА, на основание чл. 47, т. 6 от Закона за защита от дискриминация на ответната страна - министъра на образованието и науката, представляващ Министерството на образованието и науката - занапред от постановяване на настоящото решение да съблюдава за спазването на Закона за защита от дискриминация, като не допуска извършването на неравно третиране и дискриминация.

III. УСТАНОВЯВА, че при съобразяване на указанията, получени от Министерството на

образованието и науката, директорът на ОУ „Л. К.“ С. М., представляващ работодателя, като е отказал да изплати полагащото се на Д. Х. Д. увеличение на трудовото ѝ възнаграждение, съгласно Анекс ДО 1-192/10. 08. 2023 г. към КТД 01-269/06.12.2022 г. и Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 4/2017 г. за нормиране и заплащане на труда, Е ДОПУСНАЛ нарушение на чл. 4, ал. 2 от ЗЗДискр. във вр. с чл. 4, ал. 1 на ЗЗДискр. съгласно защитените признаци „лично положение“ и „възраст“, както и е допуснал нарушение на чл. 14 от ЗЗДискр. по отношение на жалбоподателката Д. Х. Д..

IV. УСТАНОВЯВА, че ответните страни - Министерство на образованието и науката, представлявано от министъра на образованието и науката; Сдружение на директорите в средното образование в Република България, представлявано от председателя А. А.; Съюз на ръководителите в системата на народната просвета в България, представляван от председателя Д. С.; Независим учителски синдикат към К., представляван от председателя А. Т.; Синдикат „Образование“ към КТ „Подкрепа“, представляван от председателя Ю. П.; Синдикат на българските учители към К., представляван от председателя Я. Т., в качеството им на страни по Анекс Д01 -192/10.08.2023 г. към браншови КТД 01- 269/06. 12. 2022 г. за системата на образованието - чрез създаването на привидно неутрална разпоредба СА ДОПУСНАЛИ нарушение на чл. 4, ал. 3 от ЗЗДискр, като по този начин са създадени предпоставки и условия за неравно третиране спрямо Д. Х. Д..

IV. ПРЕПОРЪЧВА на основание чл. 47, т. 6 от Закона за защита от дискриминация на ответните страни - страните, подписали Анекс Д01-192/10.08.2023 г. към КТД 01-269/06. 12. 2022 г. - занапред от постановяване на настоящото решение при колективното трудово договаряне, сключването на колективни трудови договори и анекси към тях да съблюдават за спазването на Закона за защита от дискриминация, като за в бъдеще не допускат извършването или създаването на предпоставки за неравно третиране и дискриминация чрез привидно неутрални разпоредби.

V. УСТАНОВЯВА, че ответната страна - заместник-министърът на образованието и науката - Е. Л., НЕ Е ИЗВЪРШИЛА пряка дискриминация по смисъла на чл. 4, ал. 2 от ЗЗДискр. във вр. с чл. 4, ал. 1 на ЗЗДискр. съгласно защитените по чл. 4, ал. 1 признаци „лично положение“ и „възраст“ спрямо жалбоподателката Д. Х. Д..

Предвид Определение № 19147/ 4. 06. 2024 г., постановено по делото и което не е обжалвано от страните, предмет на разглеждане в настоящото съдебно производство е жалба на министъра на образованието и науката в частта по т. I и т. II от Решение № 97/ 13. 03. 2025 г. на Комисията за защита от дискриминация, петчленен разширен заседателен състав, както и жалбата на Министерството на образованието и науката в частта по т. IV от Решение № 97/ 13. 03. 2025 г. на Комисията за защита от дискриминация в частта, с която е установено, че министерството на образованието и науката е допуснало нарушение на чл. 4, ал. 3 от ЗЗДискр., като по този начин са създадени предпоставки и условия за неравно третиране, както и по т. V от Решение № 97/ 13. 03. 2025 г. на Комисията за защита от дискриминация в частта, с която на Министерството на образованието и науката, в качеството му на страна, подписала Анекс № Д01-192/10. 08. 2023 г. към КТД 01-269/ 6. 12. 2022 г. е препоръчано занапред – от постановяване на Решение № 97/ 13. 03. 2025 г. на Комисията за защита от дискриминация, при колективното трудово договаряне, сключването на колективни трудови договори и анекси към тях да съблюдава за спазването на Закона за защита от дискриминация, като за в бъдеще да не допуска извършването или създаването на предпоставки за неравно третиране и дискриминация чрез привидно неутрални разпоредби.

В жалбата се сочат подробни аргументи за незаконосъобразност на административния акт в обжалваната част, като се иска неговата отмяна.

В съдебното заседание оспорващите лица, редовно призовани, не изпращат процесуален представител.

Ответната страна – Комисията за защита от дискриминация, редовно призована, не изпраща процесуален представител. В писмени бележки оспорва допустимостта на жалбите в частта, с която в обжалваното решение са дадени препоръки. В останалата част изразява мнение за неоснователност на жалбите.

Заинтересованата страна Д. Д., редовно призована, не се явява и не изпраща становище по жалбата.

Административен съд – София град, след като се запозна с материалите по делото и становищата на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

Производството пред КЗД е образувано по жалба на Д. Х. Д. с вх. № 44-00-4057/20. 11. 2023 г. и допълнението към нея с вх. № 44-00-4323/12. 12. 2023 г. срещу ОУ „Л. К.“ - [населено място], представлявано от директора С. Я. М., Министъра на образованието и науката, представляващ Министерство на образованието и науката и срещу амесник-министъра на образованието и науката - д-р Е. Л., във връзка с практиката по прилагането на КТ Д01-269/06.12.2022 г. и Анекс Д01-192/10.08.2023 г.

В жалбата се сочи, че е пенсиониран учител с 42 години стаж, като по предложение на бившия й работодател ОУ „Л. К.“ - [населено място] е започнала отново работа за заместване на учител-титуляр от 01. 09. 2021 г. На 1. 03. 2023 г. със Заповед № 156 на директора бил прекратен трудовият договор, поради завръщане на замествания учител, считано от 13. 03. 2023 г.

С Анекс № Д01-192 от 10. 08. 2023 г. към Колективен трудов договор за системата за предучилищно и училищното образование Д01-269 от 06. 12. 2022 г., сключен между МОН, Съюза на ръководителите в системата на народната просвета в България, Сдружението на директорите в средното образование в Република България, Синдиката на българските учители, Синдикат „Образование“ към К. на труда „Подкрепа“ и Независимия учителски синдикат към К. на независимите синдикати в България, било предвидено увеличение на индивидуалните работни заплати на заетите в системата на предучилищното и училищното образование за педагогически специалисти и непедagogически персонал, както и съответните разходи за осигурителни вноски. В точка първа от същия било изрично посочено, че за системата на предучилищното и училищното образование размерът на минималните основни работни заплати се изменят от 01. 01. 2023 г.

Жалбоподателката не спори, че към датата на подписване на Анекса - 10. 08. 2023 г. е била в прекратени трудовоправни отношения. Според нея посоченото обстоятелство не би следвало да я лиши от начисляване и получаване на договореното увеличение на работните заплати, предвид обратното действие на горепосочената норма. Твърди, че бил нарушен един от принципите, установени в Закона за защита от дискриминация, а именно принципът на равенство в третирането, като представя и оплаквания за нарушение на разпоредбата на чл. 14 от ЗЗДискр.

Д. Д. подала заявление до директора на ОУ „Л. К.“ - [населено място] за преизчисление на трудовото й възнаграждение от 01. 01. 2023 г. до момента на прекратяване на трудовия й договор, но такова не било извършено. Посочено е в жалбата пред КЗД, че била дискриминирана спрямо всички нейни колеги от ОУ „Л. К.“ - [населено място], с които работела от 01. 01. 2023 г. до прекратяване на трудовия й договор и които получили своите увеличения.

Не се оспорва от страните, че заместник-министърът на образованието и науката е издал писмо от 27. 09. 2023 г. по повод прилагането на Анекс № Д01-292/ 10. 06. 2023 г. в КТД за системата на предучилищното и училищното образование от 6. 12. 2022 г. /л. 48 от делото/. В писмото е посочено, че не съществува правна възможност за лицата с прекратени трудови правоотношения

до момента на определяне и договаряне на новите работни заплати да получат разликата от увеличението на индивидуалните работни заплати за минал период от време. Отбелязано е изрично, че предвиденото увеличение се извършва от работодателя единствено на работници и служители, които имат действащи трудови договори към момента на увеличение на работните заплати, като правното основание за това е предвидено в чл. 188, ал. 3 от Кодекса на труда.

С разпореждане № 46/29. 01. 2024 г. на председателя на КЗД е образувана преписка № 15/2024 г. по описа на КЗД и същата е разпределена за разглеждане на петчленен заседателен състав за дискриминация.

На основание чл. 55 и чл. 56 от ЗЗДискр. са изискани и постъпили писмени становища и доказателства от директора на ОУ „Л. К.“ – [населено място] и Зам.-министър на образованието и науката, които са изложили твърдения, че жалбата е неоснователна.

Постъпили са становища и от председателя на Синдикат „Образование“ към КТ „Подкрепа“ и от председателя на Независимия учителски синдикат към К., които са посочили прилагането на разпоредбите за увеличение на заплатите следва да се отнася за всички членове на синдикалните и работодателски организации, страни по КТД, които са били в трудови правоотношения към 01. 01. 2023 г.

С доклад-заключение докладчикът по преписка № 15/2024 г. е направил предложение до председателя на заседателния състав да насрочи открито заседание за разглеждане на преписката, с призоваване на страните. Последното открито заседание е било проведено на 3. 07. 2024 г., за което е съставен съответният протокол.

Въз основа на събраните доказателства е издадено Решение № 97/ 13. 03. 2025 г. на Комисията за защита от дискриминация, петчленен разширен заседателен състав, постановено по пр. № 15/ 2024 г. по описа на Комисията за защита от дискриминация.

По отношение на оплакванията в жалбата срещу заместник-министъра на образованието и науката Е. Л., в оспореното решение е посочено, че съгласно чл. 26. от Закона за администрацията, заместник-министрите подпомагат министъра при осъществяването на политическата програма на правителството, при разработването на проекти за нормативни актове и при изпълнението на неговите правомощия. Алинея втора гласи, че със заповед министърът делегира правомощия на своите заместници и определя техните функции. В този смисъл ролята на заместник-министъра е по осъществяване и подпомагане на министъра. Доколкото писмо относно прилагането на Анекс № Д01-192/10. 08. 2023 г. към КТД за системата на училищното и предучилищното образование е от нея в качеството ѝ на заместник-министър, Комисията е приела, че именно министърът на образованието следва да контролира дейността на заместник-министъра. Направила е извод, че не са налице данни за съгласуваност и контрол над указанията, изпратени до училищата от страна на министъра, като именно по този начин с бездействието си да даде легитимни указания, последният е създал условия за неравно третиране. Поради изложеното съставът е приел, че чрез писмото, което е разпратено до училищата относно прилагането на Анекса, министърът е осъществил непряка дискриминация по смисъла на чл. 4, ал. 3 от ЗЗДискр., като вследствие на това писмо Д. Д. е била по-неблагоприятно третирана поради факта, че е пенсионирана към датата 10. 08. 2023 г., т.е. на основата на защитените признаци „лично положение“ и „възраст“.

В оспорваното решение е прието също, че страните, подписали Анекса, са изразили разнопосочни становища относно прилагането на процесния Анекс и смисъла, който са вложили в него. Направен е извод, че страните по анекса - Министерство на образованието и науката, представлявано от министъра; Съюз на ръководителите в системата на народната просвета в България; Сдружение на директорите в средното образование в Република България; Синдикат на

българските учители; Синдикат „Образование“ към КТ „Подкрепа“ и Независим учителски синдикат към К. - чрез непрецизната си и неизчерпателна формулировка на текста на Анекса са създали привидно неутрална разпоредба, като по този начин са дали повод за разнопосочното му тълкуване различното му прилагане в частност спрямо лицата с прекратени трудови правоотношения към 10. 08. 2023 г. Според КЗД същото е могло да бъде избегнато, ако изрично, точно и прецизно е упомената към кой момент се държи сметка за наличието на трудово правоотношение. Поради това е направено заключение, страните по Анекса са създали предпоставки за неравно третиране и дискриминация.

Комисията е обосновала извод, че щом Д. Д. е била педагогически специалист, който към дата на влизане в сила на увеличението – 01. 01. 2023 г., е била с валидно трудово правоотношение, на същата ѝ се е дължало въпросното увеличение и съответно министърът на образованието и науката и директорът на ОУ „Л. К.“ са допуснали извършването на дискриминация спрямо жалбоподателката на основата на защитените съгласно чл. 4, ал. 1 от 33Дискр. признаци „лично положение“ и „възраст“. От обективна страна допуснатото нарушение на Закона за защита от дискриминация от страна на директора на ОУ „Л. К.“ е пряка последица от писмените указания относно прилагането на Анекс № Д01-192/10. 08. 2023 г., а това от своя страна е предшествано от непрецизното формулиране на Анекса от страните, които са го подписали.

При така установената по делото фактическа обстановка, съдът приема от правна страна следното:

Жалбата е частично процесуално допустима, като подадена от лица, адресати на оспореното решение, в срока по чл. 149 от АПК във връзка с чл. 68, ал. 1 от 33Дискр.

Съдът споделя изложеното от процесуалния представител на ответника, че жалбата, с която е сезиран, е недопустима в частта по т. II и т. IV, с която се оспорват дадените на основание чл. 46, т. 7 33Дискр. препоръки. КЗД е специализиран държавен орган с компетентност да осъществява контрол по прилагането и спазването на законите, уреждащи равенство в третирането. Една от формите, под които се осъществява тази компетентност е възможността КЗД да прави предложения и да отправя препоръки до държавните и общинските органи за преустановяване на дискриминационни практики и за отмяна на техни актове, издадени в нарушение на този или други закони, уреждащи равенство в третирането. Тези актове на комисията нямат белезите на индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21, ал. 1 от АПК, тъй като с тях не се упражняват властнически правомощия за едностранно, независимо от волята на адресата установяване на дадено правно положение. С тях не се създават права и задължения за адресата, нито се засягат негови права, свободи или законни интереси, поради което за разлика от предписанията по чл. 47, т. 7 от 33Дискр., дадените препоръки не подлежат на обжалване. Поради това и жалбата, насочена срещу т. II и т. VI от обжалваното решение е недопустима и следва да остави без разглеждане.

При извършване на преценка относно основателността на жалбата в допустимата ѝ част, съдът взе предвид следното:

Решение № 97/ 13. 03. 2025 г. на Комисията за защита от дискриминация е постановено от компетентен орган по смисъла на чл. 48, ал. 3 от 33Дискр.

Спазени са разпоредбите на чл. 51, чл. 52 и чл. 54 от 33Дискр., доколкото не са налице пречки за образуване на производство и не са изтекли три години от извършване на нарушението.

В хода на административното производство на ответните страни е гарантирано правото да се запознаят със събраните по преписката материали на основание чл. 59, ал. 3 от 33Дискр, предоставена им е възможност да изложат своите възражения, както и да представят допустими, необходими и относими към спора доказателства. При проведеното проучване съгласно чл. 55 от

33Дискр. и при събиране на необходимите и относими доказателства органът е извършил пълно, обективно и всестранно изясняване на релевантните за случая факти в съответствие с разпоредбите на чл. 35 и чл. 36, ал. 1 от АПК.

Административният орган е спазил формулираното в чл. 9 от 33Дискр. правило за разпределение на доказателствената тежест. Изложеното обуславя извод за липсата на съществени процесуални нарушения при изясняване на обективната истина, съответно спазени са основните принципи на процеса, гарантиращи равенството на страните в производството, тяхното активно участие, включително и при събирането на доказателства. В случая конкретиката на казуса е правилно изяснена от фактическа страна, като между страните липсва спор по фактите. Волята на административния орган е ясно изразена, не съществуват пропуски или грешки, което е предпоставка за правилното упражняване на съдебния контрол за законосъобразност и осигурява възможност на оспорващия да организира адекватно защитата си във висиящия съдебен процес.

Оспореното решение е взето с изискващото се мнозинство по чл. 64 от 33Дискр., като е подписано от всички членовете на състава, без да са налице особени мнения. Спазена е формата и съдържанието, предвидени в разпоредбите на чл. 65 и чл. 66 от 33Дискр., като са посочени наименованието на органа, фактическите и правните основания за издаването му, разпоредителна част, както и пред кой орган и в какъв срок може да се обжалва. Комисията е обосновала своите изводи въз основа на събраните в хода на производството доказателства, приобщени към административната преписка.

Съгласно чл. 4, ал. 1 от 33Дискр. се забранява всяка пряка или непряка дискриминация, основана на посочените дискриминационни признаци. Разпоредбите на ал. 2 и ал. 3 от същия текст съдържат определения на понятията „пряка дискриминация“ и „непряка дискриминация“. Според съдебната практика за да е налице нарушение на Закона за защита от дискриминация, е необходимо фактическите действия по твърдяното третиране да се подведат под хипотезата на правните норми, регламентирани съответната форма на дискриминация – пряка, непряка, тормоз. Фактическият състав на всяка от формите на дискриминация има своя специфичен комплекс от юридически факти, чието доказване в хода на съдебното производство установява дискриминационното третиране. Общото между тях е, че съставляват нарушение на принципа на равенство на основата на някой от защитените признаци. Следователно, за да е съставомерно по смисъла на антидискриминационния закон, нарушението на принципа на равенство трябва да е обусловено, да е в причинна връзка /независимо от наличието и на други/ с някой от защитените признаци. Само тогава неравенството попада в обхвата на закона и ползва неговата закрила.

По защитения признак „лично положение“, посочен в жалбата на Д. Д., правилно в оспореното решение е прието, че за разлика от други защитени признаци - пол, раса, религия, увреждане, възраст, семейно положение, които са присъщи на човешкия индивид, защитеният признак "лично положение" няма еднозначно прието обективно съдържание. Затова се налага установяване и доказване във всеки конкретен случай на значим, обективен, същностен за личността белег, позволяващ да бъде прилаган еднакво и който отчита всеобщия обхват на закона и абсолютната забрана за пряка дискриминация. В тази връзка съдът приема, че признакът "лично положение" може да включва различни характеристики на личността: местоживееене, ръст, тегло, цвят на косата и очите, стаж, професионален опит, майчин език, акцент или диалект, хранителни навици, културни обичаи, както и други черти, които отличават един човек или група хора от останалите. Правото на труд и неговото конкретно упражняване също може да се приеме за част от съдържанието на признака "лично положение" по смисъла на чл. 4, ал. 1 от 33Дискр. Ето защо споделя се изводът на Комисията, че по отношение на Д. Д. е извършена дискриминация по признак "лично положение".

Правилен е и изводът, че по отношение на Д. е извършена дискриминация по отношение на признака "възраст". Лишаването от възможността Д. Д. да получи по-висок размер на трудовото възнаграждение за периода от 01. 01. 2023 г. – 13. 03. 2023 г. я е лишило и от правото да получи по-висок размер на своята пенсия при нейното преизчисление по реда на чл. 120 от Кодекса за социалното осигуряване.

Съгласно чл. 242 от КТ положеният труд по трудово правоотношение е възмезден и работодателят дължи на работника възнаграждение за претърпявания труд.

Според нормите на чл. 128, т. 2 и чл. 245 от КТ работодателят дължи плащане на договореното трудово възнаграждение за извършената от работника/служителя работа. Това е основно задължение на работодателя като насрещна престация за предоставената му и използвана от него работна сила на работника или служителя.

Следователно изменението на КТД с анекса от 10. 08. 2023 г. следва да се прилага за всички работници/служители в сферата на предучилищното и училищното образование /синдикални членове или присъединили се по реда на чл. 57, ал. 2 КТ/, които към 01. 01. 2023 г. са полагали труд по трудово правоотношение. Следва да се посочи, че по силата на сключения на 10. 08. 2023 г. Анекс е изменена разпоредбата на чл. 27 от КТД от 06. 12. 2022 г., уреждаща минималните основни работни заплати за системата на предучилищното и училищното образование и разпределението на осигурените средства от държавния бюджет, като със задна дата - от 01. 01. 2023 г. се определят по-високи минимални основни работни заплати за системата на предучилищното и училищното образование, т. е. с анекса се преуреждат отношенията относно работните заплати на педагогическия и непедагогическия персонал в системата на предучилищното и училищното образование със задна дата относно всички членове на синдикални организации, които към 01. 01. 2023 г. са полагали труд по трудово правоотношение.

Разпоредбата на § 46 от ПЗР на Закон за държавния бюджет на Република България за 2023 г., обн. ДВ, бр. 66/01.08.2023 г. предвижда, че законът влиза в сила от 1 януари 2023 г. По силата на § 2 от Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 4 от 2017 г. за нормиране и заплащане на труда /обн. ДВ, бр. 75 от 01. 09. 2023 г./ е изменено Приложение № 3 относно минималните размери на основните месечни работни заплати на педагогическите специалисти. Съгласно § 3 от Заключителните разпоредби към Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 4 от 2017 г. наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник", с изключение на § 2, който влиза в сила от 1 януари 2023 г.

Наредбата е издадена от министъра на образованието и науката на основание чл. 22, ал. 9 във вр. с чл. 22, ал. 2, т. 18 от Закона за предучилищното и училищното образование и е съгласувана с министъра на труда и социалната политика и с министъра на финансите.

Изменението на КТД с Анекс № Д01-192/10. 08. 2023 г. също предвижда нови размери на минималните основни възнаграждения от 01. 01. 2023 г. Съгласно чл. 14, ал. 1 от Закона за нормативните актове обратна сила на нормативен акт може да се даде само по изключение, и то с изрична разпоредба.

Ретроактивното действие е правен институт, с който законодателят придава правно значение на настъпването на определени правни последици към един минал момент, към който не се е осъществил правопораждащият ги юридически факт, по съображения за справедливост и социална целесъобразност. С фикцията на обратното действие законодателят преурежда вече възникнали в предходен момент правоотношения между правните субекти.

Предвид това съдът приема, че изменената с анекса от 10. 08. 2023 г. разпоредба на чл. 27 от КТД се отнася за работните заплати на всички заети към 01. 01. 2023 г. педагогически специалисти и непедагогически персонал в сферата на предучилищното и училищното образование,

предвиждащо нов размер на основните възнаграждения, считано от 01. 01. 2023 г., за работните заплати на заетите в системата на образованието. Никъде в закона или в КТД не е визирано и изрично уточнено, че това увеличение не засяга лицата с прекратено трудово правоотношение. Придаденото ретроактивно действие на нормата следва да се тълкува разширително, а не стеснително и се отнася до лицата, които в този период са полагали труд в учебни заведения и са се намирали в трудови правоотношения, по аргумент от чл. 46 от ЗНА.

Споделя се изводът в оспореното решение, че смисълът на Анекса е, че индивидуалните работни заплати се определят от 01. 01. 2023 г. по отношение на педагогическите специалисти и непедagogическия персонал, заети в системата на предучилищното и училищното образование към момента на влизане в сила на разпоредбата, а именно 01. 01. 2023 г. Тълкуване в обратен смисъл на текста на Анекс № Д01-192/10. 08. 2023 г. и неизплащането на дължимите увеличения на учители, които са упражнявали законосъобразно труда си по трудово правоотношение към 01. 01. 2023 г., поставя същите в неравноправно положение с останалите лица, на които са били изплатени и преизчислени трудовите възнаграждения.

В конкретиката на настоящия казус Д. Д. е упражнявала заеманата от нея длъжност „учител“ в ОУ „Л. К.“ - [населено място] от 01. 01. 2023 г. до момента на прекратяване на трудовото й правоотношение - на 13. 03. 2023 г. /поради завръщане на замествания учител/ наравно с останалите служители на училището. Поради тази причина работодателят съгласно чл. 14 от Закона за защита от дискриминация е следвало да заплати за този период на Д. Д. възнаграждение за извършения еднакъв или равностоен труд от нея, съпоставено с колегите й.

По отношение на т. I от оспорвания административен акт, съдът приема следното:

В случая на министъра е вменено като нарушение на антидискриминационното законодателство бездействието му да издаде указания по прилагането на Анекс към КТД и да упражни контрол по отношение на издадени незаконосъобразни такива от зам.-министъра. По смисъла на АПК бездействието на административен орган представлява неизвършването на фактически действия, които административният орган е длъжен да извърши по силата на закона или по нормативен акт. Издаването на указания или издаването на акт, с който да се отменят издадени такива от зам.-министър, не представляват бездействие по смисъла на АПК, а евентуално общ административен акт, ако е налице нормативно основание за издаването му. Но нито анексът, нито конкретна правна норма оправомощава министъра да издава указания по прилагането на КТД, т.е. еднолично да тълкува клаузите по многостранната сделка, каквато представляват КТД и Анексът към него. Издадените указания от зам.-министъра представляват правно становище относно тълкуването на анекса, което не е задължително за работодателите, съответно министърът няма конкретно законово задължение да упражнява контрол по отношение на него; още повече, ако както сочи КЗД, зам.-министърът действа от свое име при условията на делегирани правомощия, което не предполага съгласуване с министъра. Не се установява по делото и министърът да е сезиран с искане за издаване на указания или за отмяна на дадените такива от неговия заместник. Поради това съдът приема, че не се установи по делото бездействие на министъра на образованието и науката, в нарушение на конкретна норма, което да се определи като нарушение на 33Дискр.

Поради това оспорваното решение по т. I е незаконосъобразно и следва да бъде отменено в тази част.

По отношение на т. IV от оспорваното Решение:

Съдът споделя изводите на Комисията за защита от дискриминация, че чрез текста на Анекса е създадена привидно неутрална разпоредба, като по този начин страните, подписали анекса, са дали повод за разнопосочното му тълкуване и различното му прилагане, в частност спрямо

лицата с прекратени трудови правоотношения към 10. 08. 2023 г. В т. 1 от Анекса страните са се договорили текстът на чл. 27 от Колективния трудов договор за системата на предучилищното и училищното образование Д 01-269 от 6. 12. 2022 г. да се измени, като е договорено разпоредбата на чл. 27, ал. 2 да има следното съдържание: „осигурените средства от държавния бюджет на Република България за 2023 г. в размер на 524 млн. лв. се изразходват единствено и само за увеличение, считано от 01. 01. 2023 г., на индивидуалните работни заплати на заетите в системата на предучилищното и училищното образование педагогически специалисти и непедагогическия персонал и съответните разходи за осигурителните им вноски за сметка на работодателя. По този начин е създадена неяснота дали увеличението на заплатите следва да бъде изплатено на служителите, заети в системата на предучилищното и училищното образование към 01. 01. 2023 г. или заети към 10. 08. 2023 г. /датата на подписване на Анекса/. Това от своя страна е предпоставило възможността за различното тълкуване на кои именно служители следва да бъде изплатеното увеличение, което е могло да бъде избегнато, ако изрично, точно и прецизно е упомената към кой момент се държи сметка за наличието на трудово правоотношение. В този смисъл и законосъобразно в оспорения акт е прието, че страните по Анекса са създали предпоставки за неравно третиране и дискриминация, вследствие на което Д. Д. е получила отказ за изплащане на допълнителното трудово възнаграждение и така е поставена в по-неблагоприятно положение от колегите ѝ, които не са били с прекъснати трудови правоотношения към 10. 08. 2023 г.

По изложените съображения, оспореното решение в оспорената част по т. IV е законосъобразно и жалбата срещу него следва да бъде отхвърлена.

При този изход на спора и съобразно отменената част от решението, претенцията на министъра на образованието и науката за присъждане на направените по делото разноски е основателно. В полза на Министерството на образованието и науката следва да бъде присъдено възнаграждение в минималния размер от 100 /сто/ лева, съобразно разпоредбата на чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ.

При този изход на спора и съобразно отхвърлената жалба на Министерството на образованието и науката, претенцията на ответната страна за присъждане на разноски за юрисконсултско възнаграждение е основателна и следва да бъде уважена. В полза на КЗД следва да бъде присъдено възнаграждение в минималния размер от 100 /сто/ лева, съобразно разпоредбата на чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ.

По изложените аргументи и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд - София град, 53 състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ т. I от Решение № 97/ 13. 03. 2025 г. на Комисията за защита от дискриминация, петчленен разширен заседателен състав.

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ жалбата на Министъра на образованието и науката срещу т. II от Решение № 97/ 13. 03. 2025 г. на Комисията за защита от дискриминация, петчленен разширен заседателен състав и **ПРЕКРАТЯВА** производството по делото в тази част.

ОСЪЖДА Комисията за защита от дискриминация да заплати на Министерство на образованието и науката направените по делото разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 /сто/ лева.

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Министерството на образованието и науката срещу т. IV от Решение № 97/ 13. 03. 2025 г. на Комисията за защита от дискриминация в частта, с оято е установено, че Министерството на образованието и науката е допуснало нарушение на чл. 4, ал. 3 от ЗЗДискр., като по този начин са създадени предпоставки и условия за неравно третиране.

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ жалбата на Министерството на образованието и науката по т. V от Решение № 97/ 13. 03. 2025 г. на Комисията за защита от дискриминация **в частта**, с която на Министерството на образованието и науката, в качеството му на страна, подписала Анекс № Д01-192/10. 08. 2023 г. към КТД 01-269/ 6. 12. 2022 г. е препоръчано занапред – от постановяване на Решение № 97/ 13. 03. 2025 г. на Комисията за защита от дискриминация, при колективното трудово договаряне, сключването на колективни трудови договори и анекси към тях да съблюдава за спазването на Закона за защита от дискриминация, като за в бъдеще да не допуска извършването или създаването на предпоставки за неравно третиране и дискриминация чрез привидно неутрални разпоредби и **ПРЕКРАТЯВА** производството по делото в тази част.

ОСЪЖДА Министерство на образованието и науката да заплати на Комисията за защита от дискриминация сумата в размер на 100 /сто/ лева, представляваща разноски по делото.

РЕШЕНИЕТО в частта, с която жалбата се оставя без разглеждане, може да бъде обжалвано с частна жалба в 7-дневен срок от съобщаването му, а в останалата част - с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му, чрез Административен съд София - град пред Върховния административен съд.

ПРЕПИСИ от решението да се изпратят на страните.

Съдия: